

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egy száma ára 10 fillér.
Kzások, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szerkesztési részét illető közlemények a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.
Kiadóhivatal Kézdi-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek
küldendők.

Ujévi üdvözlés a minisztereknél

(P. C.) Mi sem jellemzi jobban azt a magas véleményt, melyet a politikai körök Széll Kálmán miniszterelnök személyes fontossága felől táplálnak, mint a nagy érdeklődés, melylyel az összes politikai pártok ama válasz elé tekintettek, melyet ujév napján a szabadelvű párt üdvözlétére adott. A helyzet jelenleg olyan, hogy fontos kijelentéseket nem is lehetett várni, amennyiben nincs oly kérdés a szönyegen, mely új elhatározásokat, vagy új ki nyilatkoztatásokat tenne lehetővé, vagy éppen igényelne. És daczára annak, hogy a helyzetből és a helyzethez lényegben mi újat sem lehetett mondani, a megje-
lent párttagok száma mégis igen nagy volt s bizonynyal nincs senki, aki a minisz-
terelnök ujévi beszédét nem fogja teljes meglepődéssel tudomásul venni.

Falk Miksa dr. országgyűlési képviselő beszéde, ki a szabadelvű párt nevében beszélt, és Széll Kálmán miniszterelnök válasza fényes kifolyása annak a benső, bizalomteljes viszonynak, mely nemcsak a parlamenti többség, hanem az ország többség és a Széll-kabinet, de főleg e kabinet feje közt fennáll. A biza-
lom nemcsak szilárd alapon áll, ha nem indokolt is, és Széll Kálmán joggal hivatkozhatott politikai hitvallásának patinájára, valamint arra, hogy soha sem

tett, vagy mulasztott valamit, hogy a hatalmat kezében tartsa. És fogadalmát, hogy ahhoz az ászlóhoz, melylyel a kormány ügyek vezetését átvette, jövőre is hű marad, hamég oly magától érthetős enyilatkozat oly kaliberű férfiú részéről, mint Széll, a legnagyobb örömmel fogadta a szabadelvű párt, miután eddig is ezt a zászlót követte s jövőre is készségesen követni akarja.

Miután a miniszterelnök az üdvözlésnek ugyszólván személyes oldalát elintézte, áttért politikája két alaposzlopának tárgyalására: a közjogi alapra és a szellemre, melyben hazánkban az állam ügyeit tántoríthatatlanul vezetni kell, a szabadelvűségre. A mód, aminterről Széll Kálmán beszél, toronymagasságra kiemelkedik a politikai sablonok fölött és valóban bámulni kell találó hasonlatainak és metaforáinak kimeríthetlensége fölött, melyek mindig azt bizonyítják, hogy politikai hitvallása mély és változhatatlan meggyőződésből ered, meggyőződésből, melyet nem fáradságos küzdelemmel csikart ki magából, hanem Deák Ferencz, Andrássy Gyula, valamint a többi nagyok világos szféráiban alkotott magának, kik az új korszakot megalapították és teremő bölcsességgel évszázadokra felépítették.

Viharos tetszéssel találkoztak a miniszterelnök ama fejtegetései is, melyek azokra az ellentétekre vonatkoztak, melyek

egyideig gazdasági téren tették magukat észrevehetővé. Nem szabad annyira menni, mondta, hogy azt a támogatást, melyben a kormány az egyes érdekköröket részesíti, hajszálnyira lemérjük, hanem főleg azt kell szem előtt tartani, hogy a támogatás párhuzamosan haladjon, mint a sinpár ugyanazon cél felé. A nemzetet egyáltalán nem szabad egyes táborokra osztani, hanem egyesíteni kell azt, az összhangot az összességben kell keresni, mert csak az a hajó állhat meg a viharban, melyet a szimétria törvényei szerint építettek. Ezt a szimétriát, ezt az összhangot pedig csak a szabadelvűség érheti el, mely nem tesz különbséget az egyes körök között.

Végül beszélt még a miniszterelnök a folyó országgyűlés tennőiről, melyekhez a költségvetés elintézésén kívül még az összeférhetlenségi törvény alkotása és a közigazgatás egyszerűsítése tartozik. A nagy közigazgatási és adóreform a jövő országgyűlés feladatai lesznek, mely, mint a miniszterelnök reményli, loyális választási harcából fog előkerülni s bizonyosan ismét szabadelvű többsége lesz.

A miniszterelnök ujévi beszéde, mely természetesen középpontja volt az ujévi üdvözléseknek, a jelen volt képviselők közt örömdetes hangulatot keltett s egyes csoportok még soká tárgyalták a beszéd szépségeit.

TÁRGZA.

Az utolsó rózsák.

— Rajz versekben —
Ifj. Szász Károlytól.
II.

Irént, hogy láttam, eltűnt nyomtalan!
Egy hét, borús, esős időbe veszte,
Vihar vihart váltott fel untalan,
S korbácsolá a tengert, fékvesztve.
És minden oly kihalt, üres, sivár,
Az ég komor volt, s nedves, hűs a lég,
Ha mint a nap, az éj ölébe még,
Komor álomból ébredést se vár.
A mint a napnak nem tört föl sugára,
Megült a bánat árnya lelkemen...
Csak egyszer láttam őt, egyetlenem,
Fátyolozva s akkor sem magára!
De átvilágított fátyla pókszövésein,
Mely arcvonásait árulón fűdö,
Egy szemsugára ajkaimra — és én
Még jobban érezém, hogy szívem övé.
Az a tekintet ifjú életet önthet
Az agg kebelbe, ép úgy, mint a bor,
Az a tekintet vérpezsdítve lüktet,
Az szól, az villan, csókol s forrva forr!

Nem volt magára. — Oldalán remegve,
Ment halvány férje némán, téveteget...
Az árny s a fény — egy uton férve meg,

A napsugár, a korhadt fán rezegve!...
Ha gondolatba, föltűnt ez előtttem,
Őket külön el nem képzelhetém, —
Ha láttam őt: közöttük és közötttem,
Egy néma árnyként férje jött felém. —
Ha szép szemének sugarán merengtem:
A férj komor tekintete felettem...
Ha éjji órán szent nevét rebegettem
S alakját láttam lázas képzeletben:
— Hogy még az álom szárnyán is kísérje,
Eljött még ő is: halvány, néma férje.

A föllegek is szétszózlottak végre.
Biborfényben fölszállt a tiszta ég
A napnak fénye, sugara, heve...
Egy hétiig ősz volt — most tavasz leve.
A fénynek, üdvnek, egy ily reggelén
Eljött hozzám is játszani a remény
És rózsás ajkkal hívott: „Jösztel Im!...“
Tenger felé irányzám lépteim!

Az utam átvitt rózsás kertemen,
Mely minden évben új virányt terem,
S amely talán a napról álmódott,
Mert minden ágán bimbó sarjadott.
Feslő virágait egy csokorba szedtem,
Hogy illatukkal járjak szerteszét,
Hisz új tavasz sarjadt föl, benn, szívemben,
S érezni véltem illatos lehat.

A kis városka végső háza mellett,
Emelkedik egy zordon sziklafal,
A mely alatt örvény örvényt kavart,

S a melynek annyit ellentállani kellett,
Alatta lemn, vezet egy keskeny ut,
A melynek szélén tenger habja zug,
S a hol az árnak csapdosó morajja
Az arra járók nyomát mossa, sugalja.

Itt jártam én, némán és elmerengve,
A friss rózsákat himbálván kezembe!
És azóttekinték, szét a tenger síkján;
Tekintetem oly könnyen átsikamlék
Száz zátonyon, bárkán — megannyi emlék! —
És láttam Havre fénylő tornyát tisztán.

S midőn, hogy mindent láttam, azt hívém:
Az ösvény alján megjelent — Irén!
E szűzi nő nem más: egy szent talány;
Egyszerre kél láttán a vágy s imádat,
S ha meghallgatja is forró imádat,
Nem válaszol s odább repül talán.
Egy angyalarcz — hisz annyi bűbáj testén —
Az égből szállt le, üdvöt itt keresvén.

Lassan közeleg — és jötté mámorító;
Azt perozról-perozra jobban érzem én, —
Egy tűzfolyam hat át, mely analító,
De melynek hevét mégis érezém.
A vérem lázban, mintha lánggal égne...
Földön valék és mégis fönn az égből!
És vallomásra nyílt meg szívem, ajkam,
Mély szenvedélyből s mégis szólva halkan:
„Nem ismerst engemet?! Én szeretlek téged,
Csak téled várok but, vagy üdvösséget —
És van szívem, mely feléd újra dobban,
Egy régi láng, mely újra égni lobban,

A székelyföld közgazdasági helyzetének javítási módja.

(Folytatás és vége.)

Különbem sem értem miért kellene addig a gyárak felállítását idegen tőkével sürgetnünk, míg a nép a keze ügyében levő élettényezőket (kisbirtokát, a mellék gazdasági ágakat, házi ipari foglalkozásokat) nem képes maga előnyére teljesen kihasználni. Az ezermester székely első sorban gazdálkodásra, másodsorban házi ipari foglalkozásokra termett. Nőinek is itt van helye. E hajlamai kibontásában, kifejlesztésében siessünk mindenekelőtt segítségére. Kérjük a székely közgazdasági érdekeket szívén viselő Hegedűs minisztert, hogy azt az 500 szövő székot, melyet a székely nők megmentése céljából ígért, adja meg minél hamarabb. Ezekből — ha termelvényeiket képesek lesznek előnyösön forgalomba hozni — mindenesetre sokat várhatunk.

Vezessünk be felvidéki községeinkben (szent föld) edény festészetet. Régi festett edényeink a husvéti tojásoknak egyszerű falusi székely nők által való festése, karakterisztikus írása, rajzolása tényleg már rég rá vezethetett volna arra, hogy a nép e termésművészei az edényfestésnél lefoglalható. Fazekasaink által előállított edényeinket tökéletesebb formákban kialakítva, azokat a husvéti tojásokon látható magyar ékítmény elemekkel díszítve, edény iparunknak a falusi leányok foglalkoztatásával a világforgalomban is tért biztosíthatunk.

A szotyor-, gyékény-ipar, kefekötés, kosár- és szalmafonás háziipari kézműveit egy kis utánjárással nagyobb területen kizárhatunk forgalomba. Kádár iparunk által előállított vízesedények kevés tökéletesítéssel szintén alkalmasok a világforgalomba való bevonásra. Gazdasági eszközök, villák, gereblyék, ekék, járom stb. készítésében a székely mindig nagy ügyességet fejtett ki, szóval háziipari foglalkozásokra kitűnő érzékkel bírva, annak az igényekhez mérve más és más ágait lehetne itt meghonosítani.

A székelyföld nagyon alkalmas a gyümölcs, a komló, a zöldség termelésre, méhészetre, tyukásatra, juhászatra, tehenészetre, sőt még a haltenyésztésre is s még is a gazdasági ágak rendszeres kultiválására kevés gondot fordítottunk. Pedig tekintve, hogy ezek termelésében a nép kitűnő táplálékát nyeri, még terjesztésük több figyelmet ér-

demel. Ezek által valóban sok székely leányt tarthatunk vissza a kivándorlástól is.

Nem szomorú jelensége, hogy minden harmadik, negyedik faluban találunk csak faiskolára, e helyett gondozatlan gyümölcsösökre lépten-nyomon bukkanunk.

Kész terményeinket sem vagyunk képesek észszerűen forgalomba hozni. Az élehetetlenség ne továbbja az, hogy gazdáink egyes vállalkozók gabona, gyümölcs stb. szedőknek teljesen felülnek. Termelvényeinknek a világ forgalomban lévő értékéről, áráról alig tájékozzák magukat.

Igy megtörténik, hogy 5—10 forint értékű árut eladnak 1—2 ftért, ilyennek magam is nem egyszer voltam tanúja. Háromszékmegye összes alma, gyümölcstermését (a főlegest) a legújabb időkig egyszerű paraszt oláhok potomáron; faj, elsőrendű almák hektóját 60—80 krért szedték össze. Méhészet terén valóságos rabló gazdálkodást folytatunk. Nincs az egész megyében méhészeti egyletünk, pomológiai szakosztályunk, nyers terményeinket forgalomban hozó szövetkezetünk, áruaktáruink stb.

A szót tagoltság a szét húzás, a bizalmatlanság, a tudatlanság ezen átkos tüneteit már belső öntudatos, szerves fejlődésünk kellene kövesse. Az együvé tartandóság érzetének felkeltése, közgazdasági érdekeinknek öntudatos felismertetése népünk főnálló gondolkodásának ébresztése, jellemének megszilárdítása még mindig megvalósítandó feladataink közé tartozik.

Ne feledjük el egy tudatlanságban levő, jellemében megingatott nép olyan két élő kard, melyet soha se tudunk mely irányba vág.

Népei vezetésére ezért minden állam nagy gondot fordít. Mi is már kezdjük felismerni, hogy e téren nem egy mulasztást követünk el, hogy a romániai kivándorlás is ennyire elfajult bizony, bizony nagyrészt annak a következménye.

Lám, a románok itt köztünk ritkán hallhatják szavuk, de azért a népek nyerserejét épségben fentartották. A román leány nem megy Romániába otthon sző, fon. Gondja van papjának, tanítójának, hogy Bukarestbe, mint itt a nép mondja: a butkoreső vezető veszélyes utakra ne tévedjen, erényeit, családi élete keretében megtarthassa.

A Székely fajban több életrevalóság és ügyesség van, mint bármelyik mellette lakó szomszédjában, de aztán az is igaz, hogy véralkotásánál fogva inkább igényli az ellenőrzést, buzdítást és szigorú felügyeletet, mint azok.

Nem hirtelen kirohanásokra van itt szüksége a népnek; hanem vezetésre, serkentésre, nő míg a rendes kerékvágásba beöklök, anyagi támogatásra is: ezt adjuk meg.

A nép valódi érdekeit szolgálni hivatott alkotásoknak a már jelzettem tényezőkben itt a Székelyföldön széles tere van. Felhagyva az eddig történt kapkodásokkal, kísérletezésekkel a tervszerű cselekvés mezejére kell átlépünk.

Hogy ezt tehessük feltárva a székelység anyagi és erkölcsi fogyatkozásait kérjük böles kormányunkat, hogy a négy székely megyébe küldjön ki kormánybiztosokat; minden megyébe olyan egyéneket, kik az illető megye talaj gazdálkodási viszonyaival s népe egyéni jellemvonásaival ismerősök, bizza meg azzal, hogy az minden községbe kiszállva az előjárósággal, magával a néppel is érintkezve komolyan tanulmányozzák. Állítsák össze, táblázatokban mutassák ki a község vagyoni viszonyait (adósságait az egyeseknek külön-külön is) tüntessék fel.

Tájékozzák magukat a felől, hogy a községben a kéznél levő nyersanyagokra, a nép hajlamaira való tekintettel minő mezőgazdasági ágak, házi ipari foglalkozások fejleszthetők haszonnal.

Alkalmas-e az illető község méhészetre, komló termelésre, zöldség, gyümölcs termelésre és minő fajtákra: juhászatra tehenészetre, tyukásatra haltenyésztésre, szárított gyümölcsök előállítására.

Az erdőalji falvakban, hol lehetne a kitűnőbb gombafajok termelését fokozva, azok össze hordásával, szárításával, forgalomba hozatalával a népet mellék jövedelmekhez juttatni.

Az így összeállított adatok nyomán a négy székely megyére vonatkozólag áttekinthető térképek szerkesztendők, melyeken színes vonalakkal kapcsolva, vagy megfelelő jelekkel ellátva kellene ki-

mutatni, hol és mely vidéken üzhető a házi ipar, a mezőgazdaságnak jelzettem ágai.

Az illető helyeken azoknak kultiválására tervszerűen kellene befolytani úgy, hogy a főbb mezőgazdasági, mellék gazdasági, ipari, háziipari ágak megfelelő felügyelőkkel láttassanak el. Kik egy-egyszersmind a helyi viszonyokkal is tájékozva lévén, gondoskodnak arról, hogy a megfelelő egységű termények egyes goczkokban felraktározassanak ellenkező esetben is a megrendeléseket a termelőkhöz köz. etetik, az árak forgalomba való hozását elősegítik. Még pedig az által, hogy a kellő és világos jelzésekkel ellátott térképeket minden évben újságokban, naptárakban lenyomatják és szétküldik.

A vevő közönség e mappikból s annak megfelelő oldaljelzéseiből tájékozva lesz afelől, hogy hol szerezhethet be a székelyföldön szárított gyümölcsöt, gombafajokat, sajtot, mézet, befőttet, székely szottéseket, más házi ipari termékeket, fajtőkeneket, lovakat, tojást, majorságot, bizonyos almafajokat stb. Az érdekeltek megfelelő árjegyzékekről gondoskodnak.

Minden községben a boltelkek felméréséről, legalább azok vázlatos rajzában megkésztetéséről is gondoskodni kellene, ezt kellő honorálással, utasítással a tanítók is megkésztethetnek.

E váz rajzoknak a lenne célja, hogy ezután az illető szakközeg mindig megtudná adni az utasítást arra nézve, hogy egyik vagy másik gazda, hogy rendezze be, hogy értékesítse kertjét, udvarát stb. Oly községokban, melyek gyümölcs termelésre méhészetre stb. alkalmasok, községi faiskolák, mint méhészetek, mint tyukászatok, mint haltenyésztések állítandók be.

A községi hitelszövetkezetek olesó pénzekkel látandók el és amortizációs kölcsönök nyújtására is berendezendők. Minden téren a haladás biztosítása szakemberek ellenőrzése, utasításai nyomán, szükség esetén állami támogatással is biztosítandók. Igen így tervszerű akció megindításával a székely munkás elem több oldalról megkapván megélhetéséhez a tényezőket, a kivándorlás megszűnnék. Még csak annyit óhajtok megjegyezni, hogy a székelyföldön a munkaadók a mezei és a más munkákat napi bér fizetés mellett végeztetik. Ez a régi eljárás nem helyes, mind a munkaadónak, mint a munkásnak kára van benne. Ha akkordban adják ki a munkákat, akkor a munkás is tudja, ha szorgalmasan dolgozik többet keres, míg napszámra dolgozva csak azt nézi, hogy a nap eltelték, hozzá restséghez szokik. A székelység munkaképessége, munkaereje, a székelyföld gazdagsága: annak lekötése, értékesítése, biztosítása kimagasló nemzeti érdekünk.

Kiss Jenő,
polg. isk. tan.

Titkári jelentés.

— Irta: Dobay János városi főjegyző, árvaházi titkár. —

(Folytatás.)

A felsoroltakon kívül a következő árvákért nyújtottak be felvételi kéréseket.

1. Zágonyi Gombos Róza. 2. Sepsiszentgyörgyi Diószegi Anna. 3. Dálnoki Kovács Julianna. 4. Szentkatolnai Fülöp Zsuzsa. 5. Szentkatolnai Nyágyuly Kata. 6. Szentkatolnai Pakó Anna. 7. Bikfalvi Fejes Mária. 8. Bikfalvi Fejes Klára. 9. Sepsi-Szentgyörgyi Tamás Irén ki, csekefalvi szülőktől származott s illetőségi helye vitás. Ennek megállapítása után lehet kérvénye felett határozni. 10. Balog Mária Sárospatakról. 11. Szentléleki Gábor Veron. 12. Szentléleki Barta Kati. 13. Szarazpataki Lukács Berta. Ezen árvák felvételi kérései elő vannak jegyezve s üresedés esetén fel fognak vétetni.

Felvételért kérvényezett még Jancsó Mária Kúrtapatakról és Jákó Berta Kézdiszentlélekről, ezeknek kérvénye azonban, mivel a 11-ik élet évet elérték alapszabályaink értelmében nem volt figyelembe vehető.

Az árvák a múlt tanévben is az intézetben részesültek oktatásban s a tanszemélyzet munkabeosztása épen az volt, mi a megelőző évben.

Folyó év július 2-án tartottuk meg a záróvizsgát igen szép eredménnyel. Ezen alkalommal az elnök Bároné és néhai Irén bároné emlékére teltalapítványok kamataiból, özv. Cserény Jánosné és Sára Ta-

Csak fénye új, de régi a parázs!
Mit újra éleszt, ujuló varázs!
Nem szól sz — s én hallok; — talán rám se nézel —
S a lelkem mégis a szemedbe vész el;
Szeretlek én, ha te nem is szeretsz...
Vedd rózsafáimnak másodvirágját...
Nyíló élet régi átka es,
Hogy hajtó rügét viharok lerázzák!"

E szókra égő pir borítja arcát,
Valaszt keres, — de hjába virja harezát,
Remeg, szemét lesütve, meglepetve,
Én kis kezét már tartom is kezembe:
„Ne, oh ne mond, mit bus álmatlan éjjek
Ó róla nékem annyiszor beszéltek!
De kössön hozzá bár hited, szavad;
Ha a szived nem, az vagy az... szabad!"
Ő lángszemével mőlán rám tekintett,
— Milyen felejthetlen, fájó tekintet!...
Fülemben cseng fogsasztón, untalan,
Mit ő mondott: „Férjem világtalan!"

Csak ennyit szólott, ám e két szavára
A szeretetnek istennője lön,
Nem hívott többé szeméi sugára
Édes vétebbe elmerülni hön;
Nem az maradt, ki eddig volt szememben!
De szűz lett papnői öltözetben,
Kevély alak, mely bűnre sohse áhit,
Ssompár, a mely az élve csábításit
Egy villanással messze üzi el,
Ajak, mely csókján imasztól lehell!...

A rózsabimbók szóthulltak kezemből,
A légi kép is egyre tűnt szememből...
S én egymagamra, közelegetn az éjnek!
A tenger is haraggal zug reám...
Nem nyugvó sirja, nem nyugvó roménynek
Erőszakatis vedd hát — oceán!"

más árvaszéki elnök 10—10 korona és idős Tóth Istváné 4 korona adományából és végül Zayzon László ügyvéd és neje Hankó Lujza által néhai kedves leányuk Zayzon Zelmira emlékére tett 400 korona alapítvány kamataiból több könyv és pénz jutalom osztott ki.

Ismeretes a tisztelt közgyűlés előtt, hogy a megelőző években az intézettel kapcsolatosan virágzó női ipariskolát tartottunk fenn, melyben szép számmal növendék nyert évenként kiképezést. Ezen iskola a közönségre is nagy áldás volt, mert némileg pótolta a polgári leányiskolát, melynek hiányát közönségünk oly nagyon érezte, de intézetünknek is évenként igen szép erkölcsi hasznot biztosított, mert a bejáró és benlakó növendékek tan- és tápdíjai évenként tekintélyes összeggel járultak hozzá a fentartási költségekhez. A múlt évben a Kézdivásárhelyi Jótékony Egyesület felállította a polgári leányiskolát s ez által a mi kicsiny női ipariskolánk tanulói egyelőre megapadtak s mi szép jövedelmi forrástól eszünk el.

Mi nem lehetünk és nem is vagyunk oly elfogultak, hogy az elmarad anyagi haszonért a közérdekkel szemben sajnálkozzunk, sőt ellenkezőleg öszinte szívvel örvendünk az újintézménynek, de másfelől kötelességünk is arról gondoskodni, hogy a női ipariskolával kapcsolatosan egy olyan tanfolyamot léptessünk életbe, mely még az előbbinél is jobban megfeleljen a mi intézetünk és a közönség intenzív igényének. Az intézet igazgatósága hosszas és érett megfontolás s a hozzá értők véleményének meghallgatása után végre abban állapodott meg, hogy a most folyó tanévben egy olyan tanfolyamot állít be, melyben az árvák s esetleg mások is a női ipar szabályaiban és gazdaságosságban nyerjenek legalaposabb kiképezést.

Egy ilyen iskola egészen az életnek nevelés az árváknak szélesebb körű kiképezését adva biztosabb kenyérgaranciát nyújtana: ezen eszmét elnök bároné ömeltósága Sára Tamás megyei árvaszéki elnök ural alaposan megbeszélvén; abban állapottak meg, hogy jövőre a 12-ik élet évet elért árvákat nem kell azonnal szolgálatba adni, hanem hajlamaik és tehetségeik szerint ezen iskolába kell beosztani és szakosítottak varrónőket szobaleányokat kell belőlük képezni. Ezen intézkedésnek kettős haszna lenne és pedig először az, hogy az ezen szakiskolát végzett árváknak több ismeret és ennek révén jobb életmódot biztosítana de másodszor megszűnnék azon káros erkölcsi felfogás, melyet a 12 éves korban cseledeknek kiadott árvákra a cselédválasztás és általában a rossz környezet gyakorolnak, mert az csak természetes, hogy a hasznos munkában, jó erkölcsben háziasszonyoknál neveltek leány sokkal jobban ellen tud állni az élet ezernyi kísértéseinek, mint az a 12 éves gyermek, kinek erkölcsi önállósága még nincs.

Ezen reform sokkal közelebb juttatja az intézetet ama magasabb céljához, hogy az árváknak nem csak testét, hanem lelkét is meg kell menteni az elzülléstől s így kell azokat nevelni és gondozni, hogy minden árvában egy hasznos munkás, tudásos és erkölcsben erős tagot adjunk vissza a társadalomnak. Az igazgatóság ezen elhatározását a megyei árvaszéki elnök ur már bejelentette Háromszék közigazgatási bizottságának, mely azt 237 szám alatti határozatával jóváhagyó tudomásul vette és most nincs más hátra, hogy a tisztelt közgyűlés is vegyen szíves tudomást ezen reformról s elnök Báronénak, Sára Tamás árvaszéki elnök urnak és Nagy Károly intézeti igazgató urnak szíves fáradozásaiért mondjon hálás köszönetet, annyiival inkább, mivel az adott viszonyok között jobbat, mely a női ipariskolát kiegészítően találni alig lehet.

A női ipar és gazdasági tanfolyam megvalósításához megvan minden segéd eszköz az intézetben. Gazdaságunk, háztartásunk, női ipari segéd eszközeink bőséges alkalmat nyújtanak a szükséges ismeretek megszerzésére és sem személyi, sem dologi akadályok nem forognak fenn, hogy az új tanfolyam működését folytathassuk. Ohajtandónak tartom azt is ezen alkalommal megállapítani, hogy jövőre az intézetből egy növendéket sem lehet még rövidebb időre sem kiadni addig, míg az a fennebb említett tanfolyamot nem végezte és szakvizsgát nem tett.

Csak a közgyűlési határozattal lehetővé az igazgatóságot és kezelőbizottságot megkímélni a cseléd keresők zaklatásaitól, de nem csak ezen reform az

mely intézetünk tanügyében jelentékeny változást idézett elő, hanem az is, hogy a jelen tanévben már árváink nem benn az intézetben, hanem az állami elemi leány iskolában tanulnak.

Már régebben felmerült azon eszme, hogy tekintettel az intézet rossz anyagi viszonyaira, sokkal czélravezetőbb és gazdaságosabb lenne az árvaháznál rendszeresített egy rendes tanítói állást, melynek fentartása, közel 2000 koronába kerül, megszüntetni s az árvákat csak néhány lépésnyire fekvő állami elemi iskolába járatni. Ezen eszme, mely különösen költségkímélés szempontjából nagyon kívánatosnak látszott, szerencsés véletlen folytán a folyó tanévben megvalósulhatott. Az intézet tanítója Martzi Ferenc Székes-Fehérváron megfelelő állást nyert s így intézetünk kötelekéből kilépett, mire a kezelő bizottság az intézet kebelében fennállott elemi iskola megszüntetését kimondotta.

Tisztelettel kérem, hogy a kezelő bizottság ezen intézkedését jóváhagyó tudomásul venni s egyszerűen határozatilag kimondani méltóztassék, hogy az intézet kebelében elemi iskolát nem tart fenn, a rendszeresített tanítói állást pedig megszünteti.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter jelenlegi Cseh Imre, kovásznai kir. adóhivatali fizetési gyakornokot kinevezte adótitkárré a nagykanizsai kir. adóhivatalhoz.

— Főpásztori elismerés. Molnár Ferenc, a Kézdivásárhelyi r. k. egyházközség főgondnoka, megromált egészsége miatt az állásáról lemondott. Lemondása Gróf Majláth Gusztáv püspökhöz fölterjesztvén a főpásztortól igen szép elismerésben részesült a főgondnok; a mely elismerést, mint egy közgyűzi buzgó érdemeinek méltatását, helyén valónak látjuk a következőkben közölni. A Kézdivásárhelyi lelkes hívtal folyó évi 283. szám alatt kelt felterjesztéséből öszinte sajnálattal értesültünk arról, hogy Kedveségünk a hitközség viselt főgondnok állásáról folyó év szeptember hó 12-én lemondott és hogy a nemes hitközség marasztaló kérése dacára is rongált egészségi állapotára való hivatkozással ezen elhatározása mellett megmaradt. Midőn lemondását öszinte sajnálattal vesszem tudomásul, az évek hosszú során keresztül teljes odaadással, lelkesedéssel és hűséggel teljesített érdemes működése, elismerésül: teljes főpásztori megelégedésem és hálás köszönetemet fejezem ki Kedveségnek s midőn egészségének teljes helyreállításáért imádkozom, egyzersmind főpásztori áldásomat küldöm ugy Kedveségre, mint egész buzgó házanépére. Egyébiránt ájtatos imába ajánlottan vagyok tekintetességednek. Károlyfehérvárt, 1900. november hó 30-án, jóakaró főpásztora: Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök.

— Hirtelen halál. Jordáky József, m. kir. honvédségi hivatalnok, I. oszt. nyilvántartó törzscr-mester, f. hó 3-án este ölete 43-ik évében, szívszélhűdés következtében, hirtelen elhunyt. Csak pár napig őrizte az ágyat egy kisebb fajta hűlés miatt s két jó barátjával beszélgetve, vígan anekdotázott, midőn egy pillanat alatt, egyetlen jajszó nélkül, hirtelen összeesett s meghalt az erőteljes szép ember, egy talpig becsületes, derék, jó katona. Tömegesen f. hó 5-én délután történt meg nagy részvét mellett. Koporsóját sok szép koszorú borította; a 24. honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljának tisztikara is egy gyönyörű koszorúval rótta le elismerése adóját a korán elhunyt derék katona iránt.

— Székely támad, székely bánja. Pócsa Mihály kovásznai székely fölmives a múlt év december 10-én délelőtt betért a kovászna-vajnafalvi templomba, a hol Ignác László lelkész éppen az urvacora-oztás előtt való szent beszédet tartotta. A góbb egy ideig áhitattal hallgatja a szónoklatot aztán hangosan megjegyzi: — Igaz, ugy van, okos ember volt a Krisztus! Erre kiakarták vezetni az ittas polgárt, a ki távozása előtt tisztességtudón le-emeli báránypórsüveges sapkáját és köszön: — Alászolgája, tiszteletes ur. Majd a hívekhez fordul: — Isten áldja meg kenteiket is atyáink! — szót aztán tántorgó léptekkel eltávozott. A lelkész följelentésére a kovásznai járásbíró Pócsát, aki szánta-bánta bűnét, vallás ellen való vétségért tíz napi fogházra és tizenkét korona pénzbüntetésre

ítélte, a mit megerősített a Kézdivásárhelyi törvényszék is. A kuria a napokban visszautasította vádlott semmiségi panaszát.

— Öngyilkosság vagy véletlen. Altorjai Márton Károly, jómódú földmívelő, Solyom Ferenc nyug. községi jegyző vejét f. hó 3-án, a kutból halva húzták ki. Nem tudhatni, hogy mi okozta halálát; öngyilkosság-e avagy egyszerű véletlennek lett áldozata a szerencsétlen ember; legvalószínűbb azonban, hogy pillanatnyi elmezavarban öngyilkosságot követett el.

— Vonatok a hóban. Általános zür-zavar van a vonatok rendetlen járása miatt. A lapok és egyéb postai küldemények jókora késéssel érkeznek, aminek oka az egész Erdélyben uralkodó nagy hó. Persze a mi vizeználunk nemcsak kézik, de el is akad, még pedig olyan alaposan, hogy Kézdi-Vásárhelyről Seps-Szent-Györgyre hét óra alatt vergődött be óriási erőfeszítéssel. A teljes harminczhat órai havazás betemette a pályát s a hókeze munkája ekkora tömeg hóval szemben hiábavaló erőlködésnek bizonyult csak. Szerdán, mikor még a havazás is tartott, a délután Kézdi-Vásárhelyről elinduló vonat hat órai késéssel érkezett be Seps-Szent-Györgyre, Bitánál még két kocsi szerencsésen ott is feledett. Az elmaradt kocsiért persze vissza kellett térnie s ez a kis séta, meg az a körülmény, hogy a hókeze nem jól szuperált, eredményezte azt, hogy az este öt órakor Seps-Szent-Györgyre érkező vonat éjjeli féltizenegy órakor jött be. Az utasok legnagyobb része félig megdermedve, gyalog vergődött be a bokán felül érő hóban a városba. A utasok véleménye szerint a Máv. üzletvezetőségét mulasztás terheli, mert nem alkalmaz elég munkást a használt rozoga hóékekkel végezteti a munkát, a mi bizony elég nagy és öreg hiba!

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a következő sorokat intézte vármegyénk főispánjához: Nagyméltóságú Pócsa József v. b. t. t., os. és kir. kamarás, főispán urnak Seps-Szentgyörgy. Egy szegedi hangszergyáros hajlandó volna jövő év tavaszán egy megfelelő tehetséggel és előképzettséggel bíró székely fiút tanonczul alkalmazni. Minthogy a hangszergyártásnak a kitűnő saanyaggal rendelkező székelyföldön véleményünk szerint jövője kell legyen, sőt ideje lenne a hangszergyártás könnyebb ágát háziiparilag is meghonosítani, mint a hogy a külföld számos vidékén van, — ez alkalmat is megadadjuk arra, hogy székely ifjakkal e pályán kísérletet tegyünk. Kérjük önöföggva Nagyméltóságodat méltóztassék egy jó zenei hallással és ügyességgel bíró fiút ajánlani nekünk, a ki legalább 14 éves és néhány gymnasiumi vagy polgári iskolai osztályt végzett. Ha arra való ügyes fiu akad az iskolai év bevégeztével is elfoglalhatná helyét. Marosvásárhelyt 1900. december 20-án. Tauszik B. Hugó s. k., kir. tanácsos, elnök. Sz. Szakács Péter s. k., titkár.

— Nyilvános köszönet. Ifj. Tóth István és neje megboldogult és felejtethetlen Ida leányuk emlékére, a polgári leányiskolánál 200 koronás alapítványt tettek, melynek kamataiból szorgalmas és jóviselő tanuló leánykák fognak megjutalmaztatni. A közművelődés és erkölcsnemesítő oltárán elhelyezett ezen adományért az iskola nevében hálás köszönetet mondanak: Kovács Dániel felügy. biz. elnök Balázs Márton igazgató.

Egetvivő asszonyssziv ezim alatt négykötetes regényt ír Jókai Mór, a koszorús költő, akinek ez a legújabb regénye költői szépségű leírások, érdekes helyzetek és mesteri meseszövev tekintetében vetélkedik Jókai legnépszerűbb, legremekőbb régi regényeivel. Így írja ezt a Pesti Hírlap, mely karácsonyi számában kezdte meg a hatalmas mű közlését. Érdekes tudni, hogy Jókai a legújabb történelmi regényének tárgya egy előkelő magyar nemzeti családnak — a Baranyi-családnak — a tragédiája, mely család közel másfél századon át nagy szerepet játszott Debreczenben s így az illusztris regényírónak bő alkalmá nyílik a múlt századbéli Debreczen rajzolni és jellemezni. A regény alakjai mind a történelem által följegyzett tényezők a közéletben, akiknek küzdelme egy érdekes korszakot ismert meg Magyarországon, a Rákóczy-szabadságharcból és az azt követő időkől. Aki újévtől kezdve elfizet a Pesti Hírlapra, külön lenyomatban kapja meg Jókai regényének addig megjelent részét.

28980 számhoz.

Hirdetmény.

A közigazgatási bizottság az 1900. évi december hó 11-én kelt 2166 számú rendeletével a törvényhatósági közutakra szükséges fedanyag szállítást 1901—1906-ig évi 58786 korona összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása céljából az 1901. évi január hó 28-ik napjának d. e. 9 órájára az alispáni hivatalos helyiségben tartandó szóbelivel összekötött zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött időig, a vármegye pénztárához annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség összeg 5%-ának megfelelő bántó pénz csatolandó, esetleg a bizottság kezéhez leteendő.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegye levéltárában naponként megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1900. évi december hó 19-én.

Szent-Iványi Miklós,

(i. 1—1.)

alispán.

Tiszta bort,

likőröket, cognacot, rumot, venni akarók, kérjenek bérmentes árjegyzéket a Székely borkereskedéstől, Székely-Keresztur.

(627. 7—10)

Kiadó birtok.

Háromszékvármegye Sepsi-Besenyő község határában a néhai Gaál Zsigmond és neje tulajdonában lévő

tagosított birtok,

mely a réty-eresztvényi vasuti állomástól és az országúttól 1 kilométer távolságra esik s áll 140 hold szántó, 14 hold kaszáló, 1 hold 1513 ööl belsőség kitűnő lakkház, 4 szoba; konyha, sütőházzal, 30 drb marha számára istállóval, 24 hold legelő és 45—50 hold erdei legelőből; 6 vagy több évekre is haszonbérbe adó. Értekezhetni lehet özv. Gaál Zsigmondnéval (lakik Dálnokban, Háromszékmegye). (2. 1—1.)

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Olcso árak! Pontos kiszolgálás!

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir- és írószerkereskedése Kézdi-Vásárhelyt.

Nagy választék mindenféle író- és nyomtatási eszközök, tollak, tollazatok, és tinta-fartokban.

Dusraktáris-kolák részére színes vízfesték, radir-gummi, rajz-papír és rajz-szettekkel.

Könyvnyomda!

Nagy nyomtatvány-raktár közszolgálat, egyházak, iskolák és ügyvédi irodák részére.

Mindenféle beiktatott üzleti könyvek nagy választékban.

Könyvnyomdában az e szakmába vágó mindennemű munkákat, u. m.: folyóiratok, művek, füzetek, körlevelek, tulajdonságok, barczakönyvek, számlák, üzleti- és névjegykártyák, levélfejek, levélborítékok réznyomással, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók elkészítését a mai kor igényeinek megfelelően gyorsan és pontosan a legújabb nyosabb áron vállalom el.

Közigazgatási, körvisi, egyházi stb. hivatalok részére nagy nyomtatvány-raktárt tartok. A közigazgatási nyomtatványokat készpénzfizetéssel mellett melyen leszállított áron át szítom el.

Kiadásomban hetenként kétszer megjelenő „SZÉKELYFÖLD”

politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlapra előfizetéseket bármely időben elfogadok. Előfizetési ára: Egész évre 10 kor., félre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. Iparosoknak helyben 8 korona.

Háromszék vármegye nyomtatvány szállítója.

Különleges-ségek levél-papírok, névjegyek, menyegzői és eljegyzési kártyákban.

Iskolák részére mindenféle íráskönyvek, gyakorló- és egyes és háromszögű-vonalzók.

Papírkészítés!

Könyvek, füzetek, folyóiratok bekötése a legolcsóbb áron eszközölhető.

Folyóiratnak megrendelése a legnagyobb számban legkedvezőbb áron vállaltatik el.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Oszak akkor valódi, ha az oldalt látható szívd, a törvény-széknel bejegyzett „papáca”-védjeggyel van ellátva. Földművelhetetlen szor minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. károsító és károsító hatással bír és azonnal gyógyít.

Egy próbafüveg bérmentesen 1 koroná 40 fillér. Szállítókültség csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifollakendőse

(csodálatosnak nevezik)

utóérhetően szívd erejét és gyógyíthatatlan. Operációkat a legtöbb esetben műtét nélkül is meg lehet csinálni egy 12 éves, gyógyíthatatlannak tartott esetben, utabban pedig egy 20 éves rákcsőrű balt gyógyított meg. Antiszeptikus és gyógyíthatatlan mindeztől seb gyógyítására.

Próbafüveg bérmentesen 1 kor. 30 fill. csak előzetes fizetés esetén kapható meg.

Övöködjönak utánzatoktól és kerüljék az értéketlen, ugynevezett házi kenőcsöket és más efféleket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőügyelők, Prograda, Pragerket felé, a Béli vasúti mentén.

Prospektus ingyen és bérmentesen.

E szerek sokaságát remélnék meg és jó azokat használatra készen a háiban tartani. Az összes megvett államokban bejegyzett védjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

Iskolák, Borsod, Kőcs, fabrikon farm.

Milán, A. Bertoloni.

Kalma, Borriga.

Apot. Lajont.

Konty.

O. Prad.

Helyi. Paterna.

Páda.

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie

Pharmacie